

**YTSKYDDSS
MYNDIGHETEN**

RAPPORT 2023:5

Ytläget 2023

Lägesrapport om skyddet av ytor i Sverige

Ytläget 2023. Lägesrapport om skyddet av ytor i Sverige

Rapport 2023:5

Diarienummer: YSM 2023/0207

Utgivare: Ytskyddsmyndigheten, Box 112, 842 21 Sveg

registrator@ytskyddsmyndigheten.se, ytskyddsmyndigheten.se

Ansvarig avdelning: Avdelningen för ytor och beständighet

Projektledare: Ulrika Sandell

Publicerad 2023-05-24.

Publikationen kan laddas ner från ytskyddsmyndigheten.se. Tryckta exemplar kan beställas från registrator i mån av tillgång.
Citera gärna, men ange källan.

Förord

Ytläget är Ytskyddsmyndighetens årliga lägesrapport om skyddet av ytor i Sverige. Detta är den femte utgåvan. Rapporten redovisar förhållandena den 31 december 2022.

Årets rapport innehåller för första gången en skattning av den sammanlagda ytarean i svenska bostäder. Skattningen visar att en bostad på 75 kvadratmeter har mer än fem gånger så stor ytarea som bostadsarea. Ytorna i en bostad är alltså betydligt fler än vad bostadsarean ger intryck av. Det har betydelse för omfattningen av den egenkontroll som en verksamhetsutövare behöver bedriva.

Andelen inspekterade ytor med heltäckande ytskikt minskade något under 2022. Även medelglansen för offentliga ytor fortsatte att minska. Myndigheten har inte kunnat fastställa orsaken.

Rapporten avser enbart ytan och dess skydd. Underlaget omfattas inte.

Sveg i maj 2023

Kerstin Wallgren
Generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning	5
1 Inledning	5
2 Nationella ytregistret och ytklasser	5
3 Skyddets tillstånd	6
3.1 Heltäckande ytskikt	6
3.2 Medelglans	6
4 Ytor i bostäder	6
5 Tillsyn och ärenden 2022	7
6 Utblick	8

Sammanfattning

Den 31 december 2022 fanns 36 950 ytor i Nationella ytregistret. Det är 5 542 fler än ett år tidigare. Av de registrerade ytorna hade 3 918 klassats enligt YSFS 2021:2. Den vanligaste ytklassen var C Godtagbart skydd.

Andelen inspekterade ytor med heltäckande ytskikt var 70,8 procent, jämfört med 71,2 procent 2021. Medelglansen för offentliga ytor var 33,8 glansenheter, jämfört med 34,1 glansenheter 2021 och 41,3 glansenheter 2012.

En bostad på 75 kvadratmeter har i genomsnitt cirka 410 kvadratmeter ytor som vetter mot rumsluften. Skattningen bygger på en inventering av 214 bostäder.

Myndigheten genomförde 187 tillsynsbesök och meddelade 29 förelägganden, varav 2 vitesförelägganden. Av 5 214 inkomna ärenden avsåg 1 129 frågor underlaget. Dessa hänvisades till respektive ansvarig myndighet.

1 Inledning

Ytskyddsmyndigheten är förvaltningsmyndighet för frågor som rör skydd av ytor. Ytläget är myndighetens årliga redovisning av hur ytor i Sverige skyddas. Rapporten bygger på uppgifter i Nationella ytregistret, på resultat från myndighetens tillsyn och på myndighetens glansmätningar.

Rapporten omfattar ytan och dess skydd. Underlaget, det vill säga det material som finns under ytan, omfattas inte av myndighetens ansvar och behandlas inte i rapporten. Uppgifterna avser den 31 december 2022 eller kalenderåret 2022 om inte annat anges.

2 Nationella ytregistret och ytklasser

Antalet registrerade ytor i Nationella ytregistret ökade under 2022 med 5 542 till 36 950. Registrering sker på frivillig grund. Myndigheten bereder föreskrifter om Nationella ytregistret som bland annat avses innebära registreringsplikt för större ytor som vetter mot allmän plats.

Tabell 2.1. Registrerade ytor efter lutning den 31 december 2021 och 2022

Kategori	Lutning	2021	2022
Horisontella ytor	under 10 grader	9 682	11 204
Vertikala ytor	över 80 grader	18 120	21 318
Ytor i mellanlägen	10 till 80 grader	3 606	4 428
Samtliga ytor		31 408	36 950

Källa: Nationella ytregistret.

Ytklassning infördes den 1 juli 2021 genom YSFS 2021:2. Klassningen utförs av certifierade ytbedömare. Den 31 december 2022 fanns 236 certifierade ytbedömare. Antalet klassade ytor var 3 918, vilket motsvarar 10,6 procent av de registrerade ytorna. Eftersom ytklassningen nyligen har införts är antalet klassade ytor ännu begränsat. Fördelningen i tabell 2.2 bör tolkas med försiktighet.

Tabell 2.2. Klassade ytor fördelade på ytklass den 31 december 2022

Klass	Benämning	Antal ytor	Andel, %
A	Fullgott skydd	188	4,8
B	Gott skydd	662	16,9
C	Godtagbart skydd	1 191	30,4
D	Visst skydd	862	22,0
E	Begränsat skydd	533	13,6
F	Bristfälligt skydd	317	8,1
G	Dokumenterat skydd saknas	165	4,2
Samtliga klassade ytor		3 918	100,0

Källa: Nationella ytregistret.

3 Skyddets tillstånd

3.1 Heltäckande ytskikt

Enligt 2 kap. YSFS 2019:4 ska en yta ha ett heltäckande ytskikt. Under 2022 inspekterade myndigheten 1 562 ytor vid tillsynsbesök. Av dessa hade 1 106 ytor ett heltäckande ytskikt, vilket motsvarar 70,8 procent. Andelen 2021 var 71,2 procent. Urvalet av inspekterade ytor är inte slumpmässigt.

3.2 Medelglans

Medelglansen för offentliga ytor mättes våren 2022 vid 60 graders mätvinkel. Resultatet redovisades första gången i Rapport 2022:4. Medelglansen uppgick till 33,8 glansenheter (GU), vilket är 0,3 glansenheter lägre än 2021 och 7,5 glansenheter lägre än 2012.

Tabell 3.1. Heltäckande ytskikt och medelglans 2012, 2021 och 2022

Uppgift	2012	2021	2022
Andel inspekterade ytor med heltäckande ytskikt, %	..	71,2	70,8
Medelglans för offentliga ytor, GU	41,3	34,1	33,8

Två punkter (..) innebär att uppgift saknas. Källa: Ytskyddsmyndighetens tillsyn och glansmätningar.

4 Ytor i bostäder

En bostad på 75 kvadratmeter har i genomsnitt cirka 410 kvadratmeter ytor som vetter mot rumsluften.

Ytskyddsmyndigheten har under 2022 inventerat ytorna i 214 bostäder. Syftet var att skatta den sammanlagda ytarean i en bostad och därmed omfattningen av den egenkontroll som ytorna kräver. Bostäderna valdes ut så att de speglar beståndet av bostäder i olika upplåtelseformer.

Tabell 4.1. Inventerade bostäder efter bostadstyp

Bostadstyp	Antal bostäder
Lägenhet i flerbostadshus, hyresrätt	92
Lägenhet i flerbostadshus, bostadsrätt	71
Småhus	51
Summa	214

Källa: Ytskyddsmyndighetens inventering av bostäder.

Varje yta som vetter mot rumsluften har mätts. Ytor som vetter mot andra ytor, till exempel baksidan av en tavla som hänger mot en vägg, ingår inte. Kantytor har mätts där kanten är bredare än 10 millimeter. Resultaten har räknats om till en bostad på 75 kvadratmeter.

Tabell 4.2. Ytor som vetter mot rumsluften i en bostad på 75 kvadratmeter

Ytkategori	Lutning	Kvadratmeter	Per kvm bostadsarea
Golv	Horisontell	71	0,95
Innertak	Horisontell	75	1,00
Väggar, inklusive båda sidor av innerväggar	Vertikal	158	2,11
Dörrblad och karmar	Vertikal	22	0,29
Fönster, karmar och fönsterbänkar	Flera lutningar	14	0,19
Fast inredning	Flera lutningar	31	0,41
Möbler och lös inredning	Flera lutningar	27	0,36
Övriga föremål	Flera lutningar	3	0,04
Kantytor bredare än 10 millimeter	Flera lutningar	9	0,12
Summa		410	5,47

Avser genomsnitt för 214 inventerade bostäder, omräknat till 75 kvadratmeter bostadsarea. Summan är avrundad och bör anges som cirka 410 kvadratmeter. Källa: Ytskyddsmyndighetens inventering av bostäder.

Varje kvadratmeter bostadsarea motsvarar således knappt 5,5 kvadratmeter ytor. Väggarna svarar för den största delen. Golvarean är mindre än bostadsarean eftersom golv som täcks av fast inredning inte vetter mot rumsluften.

5 Tillsyn och ärenden 2022

Myndigheten genomförde 187 tillsynsbesök under 2022, varav 63 avsåg horisontella ytor, 77 avsåg vertikala ytor och 47 avsåg ytor i mellanlägen. Myndigheten meddelade 29 förelägganden. Två förelägganden förenades med vite. Inga viten har dömts ut.

Myndigheten tog emot 5 214 ärenden. Av dessa avsåg 1 129 frågor underlaget. Frågorna hänvisades till respektive ansvarig myndighet. Myndigheten tar inte ställning i sak till frågor om underlaget.

6 Utblick

Den 1 januari 2023 trädde YSFS 2022:6 om ytklassning vid försäljning av möbler i kraft. Myndigheten avser att under 2023 meddela föreskrifter om Nationella ytregistret och ge ut en fjärde reviderad upplaga av vägledningen om bestämning av ytans undre gräns.

Myndigheten avser att följa upp skattningen av ytarean i bostäder när bättre metoder för mätning av kantytor finns tillgängliga.